UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Jncipiens ab Anno Redemptoris DCC.XIV. perducitur vsq[ue] ad Annum DCCC.XLII. quo & orta hoc sæculo in Oriente, debellata est penitus Iconoclastia; vt planè qui Tomum hunc Panopliam dixerit aduersus impios Iconoclastas, veritatis scopum attinget, Continet annos C.XXVIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 839. Gregor. Pap. IV. Annus 12. Lvdovici 26. Theophil. 10. Impp.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15233

Visual Library

Regina in conſpectu omnium, ſe ab Epiſcopi Friderici cæde immunes eſſe. & neq; conſilio, neq; voluntate ſua eam rem perpetratã. Ipſos autẽ ſicarios qui eum peremiſſent, nullibi poſſe reperiri. Tum verò Epiſcopi qui conuenerant, domum abiere, miſſiſq; militibus, vbiq; inquiri illos homicidas iuſſere. Illi igitur certã ſibi necẽ impendere videntes, accepta à Iuditha mercede tanti ſceleris, è Regno in Regnum profugi ferebantur, donec ſubitaneâ extincti morte, in tartarum demigrarunt. hæc de his ibi.

V. Cæterum quòd multum ob connubiũ proſcindatur in eis Ludouicus Imperator, laudentur verò qui eius exauctorationis auctores fuerunt Epiſcopi, in quorũ in eum accuſationibus illatis nulla de his penitus habetur mẽtio; multaq; etiã haud temporibus conuenientia pariter coaceruentur, in ſuſpicionẽ venerunt facta illa, nimirũ concinnata fuiſſe ab alio qui aduerſaretur tunc temporis Ludouico. Sed & cum illũ hactenus repererim ex veteribus, qui hiſce ſcriptis teſtis accedat, ſuſpectæ magis apud me fidei perſeuerant, aliumque potius cædis ſanctiſſimi viri cauſam præceſſiſſe putarim. Claruiſſe autem iiſdem temporibus Odilphus presbyter perhibetur, qui eidem Friderico in Euangelij prædicatione fidus miniſter acceſſit, cuius quoq; res geſtę ſcriptis proditæ extant [a].

[a] Extant apud Sur. die 18. Iulij, to. 3.

VI. Hac eadem Indictione primâ, Lupus monachus S. Benedicti Rabani [b] diſcipulus, educatus ſub Aldrico [c] Abbate qui poſtea fuit Epiſcopus Senonenſis ante Guinilonẽ, vir doctrina & vitæ moribus præſtans, vocatus in aulam à Iudith Imperatrice, paulò poſt, nempe Kalendis Decembris à Ludouico Imperatore deligitur in Abbatem cœnobij Ferrarienſis, ſiti ſub Epiſcopatu Senonẽſi, quod multipliciter nominatũ reperitur, nempe [d] nomine S. Petri itemq; S. Iudoci, dictum & Bethlehẽ, frequentiori vſu monaſterium Ferrarienſe ita à loco denominatũ. De his omnibus idem ipſe eſt teſtis locuples in ſuis epiſtolis, atq; primùm de eius vocatione in aulam hæc in epiſtola ad Rengibertum: [e] *Superiore anno, annitentibus amicis in præſentiam Imperatoris deductus ſum, & ab eo atq; Regina benignè omnino exceptus. Et nunc, hoc eſt, decimo Kalen. Octobris Indictione primâ, ad palatiũ Reginæ* [*] *quamplurimũ valet euocante promoueo: multiq; exiſtimant fore, vt citò mihi gradus dignitatis aliquis conferatur, &c.* Porrò creatum fuiſſe tunc Abbatem dicti monaſterij Ferrarienſis, ipſe ad Rabanũ ſuum præceptorẽ ſignificat iſtis verbis: [f] *Conſenſu fratrum noſtrorum in Kalen. Decembris cœnobium Ferrarienſe mihi commiſſum eſt, dominuſq; noſter Carolus mirâ me dignatione ſuæ gratiâ ſuâ donauit. Veſtra igitur beneuolentia me, vnaq; congregatione mihi creditam ſacris orationibus commendare dignetur, vt ſicut ſtudia mea plurimũ eruditione adiuuiſti, ſic officij difficultatem aſſiduis precibus temperetis.* accepiſſe autem eam à Ludouico Imp. per interceſſionẽ Iudith Imperatricis, idem in epiſtola ad Carolum [g] teſtatur, multiſq; alijs locis profitetur. Porrò non prætermittendũ, quod nõ defuncto prædeceſſori, ſed ob grauia delicta depoſito Odoni ipſe ſucceſſit, vt ipſius docent epiſtolæ [h] ad Ionam Epiſcopum Aurelianenſem, & aliæ ad alios [i] datæ.

[b] Lup. ep. 40. [c] Id. epi. 41. [d] Id. ep. 21. [e] Id. epi. 6. LVPVS CREATVR ABBAS FERRARIENSIS. [*] quæ [f] Id. ep. 40. [g] Id. ep. 71. [h] Id. ep. 21. [i] Id. ep. 8. 23. 24.

VII. Cæterùm eodem anno, quo ipſe Lupus præfectura monachorũ auctus eſt, eius præceptor Rabanus Fuldenſis Abbas abdicans ſe, quietis amore, in Hattonem refudit onus. Ita ipſe teſtatur Lupus in eadem ad ipſum ſcriptâ epiſtolâ [k], quã de ſua promotione ipſum reddidit certiorem: ſunt hæc eius verba: *Cæterùm audiui ſarcinam adminiſtrationis veſtræ vos depoſuiſſe, & rebus diuinis ſolummodò nunc eſſe intentos. Hattoni verò noſtro curam ſudoris plenam reliquiſſe cuius rei ordinem, ſimulq; alia, quæcumq; videbuntur, beatitudinis veſtræ litteris expectabo cognoſcere.* hæc ad Rabanum Lupus, quod & teſtantur Francorum Annales veteres, in quibus legitur: quod tenuit eam præfecturã Hatto vſq; ad annum Redemptoris octingenteſimum quinquageſimum ſextum, donec Rabanus vixit. Porrò hac frui requie Rabanus permiſſus eſt vſque ad annum Redemptoris octingenteſimum quadrageſimum ſeptimum, quo, vt dicetur, defuncto Othgario Moguntino Epiſcopo in locum ipſius, agente Ludouico Rege, ſubrogatus eſt. At de his ſatis.

[k] Id. ep. 40. RABANVS ABDICAT SE A PRÆFECTVRA FVLDENSI.

IESV CHRISTI
Annus 839.

GREGOR. PAP. IV. Annus 12. — LVDOVICI 26. THEOPHIL. 10. IMPP.

ANNVS ſequitur Redemptoris octingenteſimus trigeſimuſnonus, Indictione ſecundâ, quo Ludouicus Imperator Cabilonenſem conuentum habuit, in quo de rebus Eccleſiaſticis atque politicis componendis actum eſt. Fuit hic annus bellicis tumultibus turbulentior, cum ipſe Imp. aduerſus Ludouicum filium rebellantem, exercitum mouit, eumq; ad ſpontaneam reconciliationem adegit: Aquitaniamque ob nepotem Pipinum inofficiosè prætermiſſum commotam compeſcuit. I.

Quòd autem & inter Epiſcopos æmulatione exortâ, alter in alterius vindictam intenderet, & inter alios Aldricus Cenomanenſis Antiſtes grauem à comprouincialibus Epiſcopis pateretur inuidiam atq; experiretur perſecutionẽ, Gregorius Papa his cupiens occurrerẽ, alijſq; conſulere, epiſtolã ſcripſit ad vniuerſos Epiſcopos, quam inuentam in veteribus Vaticanæ bibliothecę monumentis hic tibi deſcribendam curauimus: ex ea enim Gratianus complura reperitur intuliſſe in Decretorum volumen. ſic enim ſe habet. [l]

[l] Varic. bibl. & in Cod. bibl. S. Mariæ ſupra Mineruam Rom.

Dilectiſſimis fratribus vniuerſis Coëpiſcopis per Galliam, Germaniam, Europam, & per vniuerſas prouincias conſtitutis Gregorius ſeruus ſeruorum Dei.

II. [m] *Diuinis præceptis & Apoſtolicis ſaluberrimis incitamur monitis, vt per omnium ſtatum impigro vigilemus affectu. Et quia cunctarum, diuinâ diſpenſatione, Eccleſiarum curam gerimus: omnibus noſtra pœſcentibus ſuffragia, Apoſtolicâ auctoritate ſubuenire optamus. Quoniam diuina virtutis ac infirmitatis humanæ ſanctio eſt* (acſi diceret Dei & hominis Chriſti Ieſu, eo quod dixit Petro: [n] Confirma fratres tuos) *vt omniũ Eccleſiarũ negocia, ad noſtræ reparationis tendant affectum. Quapropter has ad vos litteras deſtinamus, quibus* [o] *decreto noſtro rogantes caritatem, mandamus, vt ſi aliquis (quod non optamus) ſomnũ æmulorũ Aldricum Cenomanicæ Eccleſiæ Epiſcopũ cenſuerit damnabiliter attentauerit: vt honoretur beati Petri Apoſtolorum principis memoria, Eccleſiæq; Romanæ, cui præſedit priuilegiũ, & noſtri nominis authoritas: liceat illi poſt auditionẽ primatis diœceſeos, ſi neceſſe fuerit, appellare, & noſtrâ auctoritate, aut ante nos, aut Legatos noſtros è latere miſſos, iuxta Patrũ decreta, ſuas exercere atq; finire actiones: nulluſq; illum ante hac iudicet, aut iudicare præſumat. Sed ſi (quod abſit) graue intolerandumq; ei obiectum fuerit, noſtra erit expectanda cenſura, vt nihil prius de eo, qui ad ſinum ſanctæ Romanæ confugit Eccleſiæ, eiuſq; implorat auxilium, decernat, quàm ab eius Eccleſiæ fuerit præceptum auctoritate; quæ ſic vices ſuas alijs impertiuit Eccleſijs, vt in partem ſint vocatæ ſolicitudinis, non in plenitudinem poteſtatis.*

[m] 2. q. 6. c. 2. GREGOR. PAPA EPIST. AD OMNES EPISCOPOS GALLIÆ, GERMANIÆ ET EVROPÆ. [n] Luc. 22. [o] 2. q. 6. c. Decreto noſtro.

III. *Proinde dilectio veſtra, quorum deuotione gaudemus, iungat curam ſuam diſpoſitionibus noſtris, & det operam, vt nonnunquam præſumptione circa memoratum fratrem veſtrâ prouiſione, vel ſucceſſorum veſtrorum, ſi ipſe ſuperſtes fuerit, aliter quàm hic inſertum eſt, nullo modo . . . . . Sed hæc quæ ad eius tuitionem atque defenſionem prædictâ hic auctoritate ſuggeſta ſunt ac ſalubriter ordinata, abſque vlla apologia pleniter impleantur. Si autem (quod non arbitramur) à quoquam ſecus præſumptum fuerit: & ab officio cleri ſubmotus, & iniuriarum reus ab omnibus iudicetur; ne Lupi qui ſub ſpecie ouium ſubintrarunt, beſtiali ſæuitiâ quoſque audeant dilacerare; & quod ſibi fieri nolunt, alijs inferre præſumant. Nec quiſquam friuolus, aut contentioſus, ſiue contumax hæc nos irrationabiliter præcipere contendat; cùm & auctoritate canonum & prædeceſſorum noſtrorum decretis ſancitum eſt, vt Epiſcopus accuſatus ſi voluerit, appellet Romanum Pontificem; & ad eum (ſi libuerit) confugiat, vt ab eo eius audiatur cauſa, aut ipſe à latere ſuo Legatos, qui eam audiant mittat; qui iuſtè cum omnibus Epiſcopis comprouincialibus eius auctoritate iudicent. Quæ omnia hic neceſſe nõ eſt inſerere, ne productores, magis quã præceptores eſſe videamur. Vt ſanctæ recordationis Innocẽtius anteceſſor noſter inter cætera ſic ait:*

DE APPELLATIONIBVS AD ROM. PONT.

ſi maiores cauſæ in medium fuerint deuolutæ, ad Sedem Apoſtolicã (vt Nicæa Synodus decreuit, & inueterata conſuetudo exegit) referãt: & multa alia, quæ in ſuis auctoribus pleniter inueniuntur.

IV. Nec alicui fratri hæc grauia aut inutilia videri debent: quoniam ſicut prædicto fratri, ſancti Petri & noſtræ Sedis auctoritate ſuccurrimus; ita omnibus, quibus neceſſe fuerit, & debemus ſubuenire, & impigrè volumus. Et ſicut quiſquã ſibi ſubuenire cupit, ita alium adiuuare debet, & non eius auxilium moleſtè ferre, cum Apoſtolus moneat omnes: [a] Gaudere cum gaudentibus, flere cum flentibus. Nos verò ad hunc finem omnem noſtrum affectum curamq; dirigimus, vt quod ad exaltationem ſanctæ Dei Eccleſiæ, & quod ad cuſtodiam, profectum pertinet ſacerdotum, nulla diſſenſione violetur, nulla deſidiâ negligatur. Super quibus: [b] Si quis aggrauari voluerit, aut * extra auctoritatem facere * contenderit, veniat ad Sedem Apoſtolicam, quã omnia Eccleſiaſtica negocia, de quibus quæſtio habetur, conſiſtere iuſſa ſunt; vt ibi ante confeſſionem S. Petri mecum iuxta decertet, quatenus ibi vnus ex vobis ſententiam ſuſcipiat ſuam.

a Rom. 12
b 2. q. 7. c. 41. Si quis.
* etiam
* contenditur

Vos fratres hortamur, & monemus, vt quæ à nobis piè vobis circa prædictum fratrẽ mandata ſunt eiuſq; pro ſimplicitatis defenſione ſalubriter ordinata atque iniuncta, nulla concertatione turbentur: quoniam non interuenit temeritas præſumptionis vbi eſt diligentia. Nemo veſtrũ quod ſuum eſt quærat, ſed quod alterius eſt. & quod Apoſtolus inquit: [c] Vnuſquiſq; proximo ſuo placeat in bonum, & reliqua. [d] Præceptis ergò Apoſtolicis non dura ſuperbiâ reſiſtatur, ſed per obedientiam quæ à ſancta Romana & Apoſtolica auctoritate iuſſa ſunt, ſalutiferè impleantur, ſi eiuſdem S. Eccleſiæ, quæ eſt caput veſtrum, communionem habere deſideratis. [e] Qui autem ſe ſciunt quibuſdam eſſe præpoſitos, non ferant moleſtè aliquem ſibi eſſe prælatum, ſed obedientiam quam exigunt, etiam ipſi diſpendant. Vnde liquet quod omni ſtudio deuotionis vnanimes diuinis & Apoſtolicis præceptionibus parere debeatis, & in nullo inobedientes (quod abſit) effici. Nam [f] licet & plerumq; accidant ſacerdotibus quæ ſunt reprehendenda plus tamen erga corrigendos agat beneuolentia quàm ſeueritas, plus cohortatio quàm commotio, plus caritas quàm poteſtas; cum nemo noſtrũ ſine reprehenſione, aut ſine peccato viuat. Nam ſi Dominus ſtatim poſt trinam negationem beatum Petrum præceptorẽ noſtrũ Apoſtolum iudicaſſet: non tantũ ex eo fructum, ſicut fecit, recepiſſet. Expectandi ſunt ergò magis atq; corrigendi rectores Eccleſiæ, quàm ſtatim & abſque noſtro conſulto iudicandi; cum maiora negocia, difficiliores cauſarum exitus, ſanctorum Patrum canones ſpiritu Dei conditi & totius mundi reuerentiâ conſecrati habeant ſub noſtra expectatione ſuſpenſos, noſtro moderamine ſui.

c Rom. 15
d c. 2. præceptis 12. diſt.
e 2. q. 6. c. 14. ſunt S. Leonis verba.
f 45. diſt. cap. 4. Licet.

V. Vnde neceſſe eſt, hæc & alia Eccleſiaſtica quæq; negocia poſt multarum experimenta cauſarum, ſolicitius perfici, & diligentius prætaueri, quatenus per ſpiritum caritatis & pacis omnis materies ſcandalorum, & præſumptio inuidorum, atq; oppreſſio ſimplicium de Eccleſijs Domini auferantur. Et ſicut non vult quiſquam fratrum, ſe aliorum iudicio prægrauari, ita non audeat alijs inferre quod ſibi non vult fieri; reminiſcens præceptum Domini Saluatoris, quo ait: [g] Nolite iudicare, & non iudicabimini: in quo enim iudicio iudicaueritis iudicabimini, & reliqua. Nihil ergò per noſtram facilitatem tribunalis excelſi iudici derogare debemus, cùm illa ſint rata, quæ pia, quæ vera, quæ iuſta ſunt: & aliter neceſſitatis, aliter tractanda eſt ratio voluntatis. Nullũ enim intemeratum relinquit inimicus, idcircò ſuccurrendum eſt irretitis; conterendus eſt ergò venantis laqueus, vt fugatis lamentationibus tam iuſto moderamine, quàm compunctione pietatis, Apoſtolicâ auctoritate ſol iuſtitiæ in oculis ſplendeat corruentiũ; nec pigeat forſitan aut pudeat noſtris obedire mãdatis, aut Apoſtolicæ Sedis obſeruare præcepta, quia humilibus dat gratiã non ſuperbis.

g Matt. 7

VI. Nam [h] nulli fas eſt vel velle vel poſſe tranſgredi Apoſtolicæ Sedis præcepta, nec noſtræ diſpoſitionis miniſterium, quod veſtram oportet ſequi caritatem. Sit ergò ruinæ ſuæ dolore proſtratus, qui Apoſtolicis voluerit contraire decretis: nec locum deinceps inter ſacerdotes habeat, ſed extorris à ſancto fiat miniſterio: non de eius iudicio quiſquam poſteà curam habeat, quoniam iam damnatus à ſancta Apoſtolica Eccleſia, ac auctoritate ſuaq; inobedientia atque præſumptione à quoquam eſſe non dubitatur; quia maioris excommunicationis deiectione eſt abijciendus, cui ſanctæ Eccleſiæ cõmiſſa fuerit diſciplina, qui non ſolum præfatæ ſanctæ Eccleſiæ iuſſionibus parere debuit ſed etiam alijs ne præterirent inſinuare. Sitq; alienus à diuinis & Pontificalibus officijs, qui noluit præceptis obtemperare Apoſtolicis.

h Diſt. 19. c. 5. Nulli.

VII. Maneat itaq; memoratus Aldricus hac Apoſtolica auctoritate vſq; ad præſentiam Sedis Apoſtolicæ ſemper Epiſcopus: nec antequam huc veniat, talium aut aliorum verbis intendat inuaſionem, neque eorum ſuccumbat iudicio, aut vllam ſuam ſuſcipiat ſententiam, nec nobis ſicut illi (quod minimè arbitramur) inobediens exiſtat, prædictæ Apoſtolicæ, ſi voluerit, Sedis ſanctæ, & neceſſe fuerit, appellet Antiſtitem, & ad eum liberè abſque vllius præiudicio impedimento; nec colligari, nec iudicari, nec damnari à quibuſdam poſſint Epiſcopis, qui Apoſtolicus fuerit ſolis auctoritatibus quartò minus ab illis factum, quod fieri non credimus, fuerit, quorum inobedientiâ atque proteruiâ factã, non ſunt damnati auctoritate? quia non aliter perſecutores fratrum, quàm Sedis ſanctæ iuſſionibus, cui omnis orbis caput inclinat, inobedientes corrigere, ſeu regere iuxtà præcedentiũ Patrũ exempla poſſumus, niſi eos zelo fidei Dominicæ perſequamur, & à ſanis membris, ne peſtis hæc latius diuulgetur, in ſeueritate qua poſſumus abſcindamus.

VIII. Quiſque namq; conatus fuerit temerare prohibita, ſentiet cenſuram Sedis Apoſtolicæ minimè defuturam. Et qui monita noluerit obedire Apoſtolicis, neceſſe eſt, vt ſeueritatis regula vindicetur; ne aliquis hoc faciat, aut fieri ſinat, vnde alium vel caput ſuo decipiat, ſibiq; cauſas generet, quibus reus conſtitutus decretalibus fiat. Cauete fratres, negligere præfata, cauete * temerare prohibita, ne prædictis inuoluamini retinaculis. Nolite ſuprà dictũ fratrem abſq; noſtra (vt prædictum eſt) præſentia aut auctoritate iudicare, vel condemnare, aut grauare. Sed ſicut Apoſtolicis eſt munitus præſidijs, ita veſtris fulciatur auxilijs. Sitq; ab omni ſacerdotalis catalogi * laqueo, aut oppreſſione vel iudicio humano intactus & liber vſq; ad noſtrum (vt præfatum eſt) iudicium, qui beati principis Apoſtolorum Petri meruit adipiſci auxilium. Contra caput ergò nolite vos extollere. Nolite beati clauigeri Petri cuius vice legatione pro Chriſto fungimur, Sedem, eiuſq; Sedis auctorem ſpernere, ne eius patiamini eſſe ſponſum aut ſcandalum Eccleſiæ generetis, ſed magis ſolicitè pro fratrum ſalute & liberatione eſtote, & pro ſanctæ Dei Eccleſiæ ſalute ſummoperè laborate: ac manus in caritate ſit ſeueritate: omnibus vobis ab [illegible] gilatione occurrat caritas, & vinculis quæ nullo modo à Chriſto ſoluuntur, vobiſcũ pariter in perpetuum connexa lætetur in Domino.

* temerare

IX. Cæterum inſectatores fratrũ Eccleſiaſtica diſciplinâ comprimere, & eradicare debetis, qui ſtatum maiorum nocentes Dei ſacerdotes atq; ſanctam Eccleſiam, quæ in ſacerdotibus maximè conſtat, Principum & populorum fauorem ſequentes, & Dei iudicium non timentes, ſua violare perſæpè nituntur præſumptione. His ergò nec factis, nec conſilijs, nec manifeſtis, nec occultis vos oportet præbere conſenſum, dicente Domino: [i] Videbas furem, & currebas cum eo. Non tantùm qui faciunt, ſed qui facientibus conſentiunt rei tenentur. Illud dumtaxat debet mentem veſtram vehementius excitare, vt ab omni labe ſæculi iſtius immunes ante Dei conſpectum & ſecuri inueniamini, vt caritatem non auctores, & ſuſtentatores fratrum exiſtatis, quatenus iuxtà Apoſtolum, vnanimes vnum ſectantes permaneatis in Chriſto; nihil per contentionem neq; per inanem gloriam vindicantes, non hominibus, ſed Deo Saluatori noſtro per omnia placentes. Hac ergò caritatis glutinatione compeſcite quæſo à memorato fratre ſupradictorum quorumcumque cognoueritis aut inſidias aut æmulationem: eis dare quoquomodo nolite conſenſum, quod omnibus datis vobis damnũ arbitramur.

i Pſal. 49

X. Si quo pacto conuerſationes non habet amabiles habentes tamen pro reuerentia S. Petri, cum eſt munitus auctoritate, diligatis. Non nonnulli aliquid præſenti iuſſione præcipimus, ſed illis quæ olim videntur induliſſe firmamus, cum nulli dubium ſit, quod non ſolum Pontificalis cauſatio, ſed omnis etiam religionis relatio, ad Sedem Apoſtolicam, quaſi ad caput Eccleſiarum debet referri, & inde normam ſumere, vnde ſumpſit exordium, ne caput inſtitutionis videatur omitti, cuius auctoris ſanctioni omnes tam ſacerdotes, qui voluit ab Apoſtolica petra, ſuper quã Chriſtus vniuerſalem fundauit Eccleſiam, ſoliditate deſcendere. Si qui hæc Apoſtolicæ Sedis præcepta non obſeruatis, perceptis honoris hoſtis eſſe non dubitetur. Sed forte vos veſtriq; prædeceſſores in hoc [illegible] relictati ſunt. Et ne quando contingat iterum [illegible] denuò repetentes ſæpius admonemus, vt viuentes, quibus conſilio fratres turbare viſuntur, & prohibeantur aliud quàm illis noſter iuſſit agricola ſeminare. Nam qualiter nos, qui nemo vos nolumus perire contriſtet, qui electorũ periclitant animas, Domino [illegible]

in Euange-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

a Matt. 9. *in Euangelio sermo testatur. Ait enim Saluator ipse:* a *Quod expediat scandalizanti de pessulo aliquo in maris profundo demergi, & cetera quæ ad hunc sensum pertinent: à quibus nō sacerdotes, sed & omnes Christiani se cauere omninò debent. quoniam sacerdotes qui throni Dei vocantur, quieti ab omnibus perturbationibus esse debent. Nec ab re ipse Saluator* b *vendentes columbas, & nummulariorum mensas proprio flagello euertit & proiecit è templo: vnde liquet, summos sacerdotes ipsum expellare indicamus. Ad cuius rei confirmationem plurimum valet, quod alibi inquit;* c *Deus stetit in synagoga eorum, in medio autem deos discernit: & reliqua talia quæ in suis inueniuntur auctoribus.*

b Matt. 21

c Psal. 81.

Illos ergo qui non speculatores esse volunt excusare non possumus, si fratres quos tueri & adiuuare pro viribus debemus, improbā sedis contagione permittamus. Vnde hortamur dilectionem vestram, obtestamur & monemus, vt quā debetis & potestis sollicitudine, super his vigiletis: quia in specula esse debetis, ne qua infestantium prorumpat audacia. His ergo pro viribus resistite, quia nefas est prograuare religiosos, patres fratres, quorum afflictione, quia membra sunt nostra, nos quoque conuenit macerari, crucemque, iuxta Domini Saluatoris vocem ferre, qui ait: d *Qui vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam & sequatur me. Quamquam his maneat his beatitudo promissa.* e *quicumque probantur persecutionem propter iustitiā sustinere. Quibus quid promittat ipse Saluator in futurum, sequens sermo declarat. Intelligamus hæc ipsa vobis quæ nobis non placent, displicere. Quod ita demum probare poterimus, si quibus manū porrigimus, vos nobiscum porrigatis, vt cui & vos manum porrigetis, vobiscum porrigamus: quia non aliter vnus grex & vnus pastor sumus, nisi quemadmodum Apostolus docet, dicens: Idipsum dicamus omnes, simusque perfecti in eodem sensu & in eadem sententia. Deus vos incolumes memores nostri custodiat, fratres carissimi.* hactenus Gregorij epistola de Rom. Pontificis auctoritate, qua claudimus annum.

d Matt. 16

e Matt. 5.

IESV CHRISTI
Annus 840.

GREGORII PAP. IV. Annus 13. LVDOVICI 27. THEOPH. 11. IMP.

I.

QVADRAGESIMVS supra octingentesimum incipit annus tertia Indictione signatus, quo Ludouicus Imp. duodecimo Kalend. Iulij ex hac vita migrauit. Sed quæ ista præcessere, ex eius domestico, qui eius res gestas conscribebat, dicenda sunt. Ludouicus enim Rex ipsius Ludouici Imperatoris filius, qui anno superiori aduersus patrem pararat exercitum, licet maiori vi armorum oppressus, cum humili conueniens obsequio veniam petijsset & impetrasset: rursum memoriā præteritorum, quòd cùm ipse patrem ex Imperio deturbatum & custodiæ mancipatum vendicasset in libertatem, & in Imperium reuocasset: tamen quod in diuisione Regnorum, nulla horum habitā ratione, Carolus à patre fuisset ipsi præpositus ex alia coniuge genitus, inter fratres natu minimus, ipse autem de parente adeò bene meritus in officiose postpositus. cùm hæc indigesta adhuc detinerentur in stomacho, bile succensa, rursus multā febre phreneticus ad arma conuersus Alamanniam adoritur. Ad quem comprimendum cùm intempestiuè ipse Ludouicus Imp. profectus esset ex incommodis sibi morbum, & ex morbo mortem parauit, vt idem qui supra auctor rem gestam accuratissimè prosecutus dicit, his verbis:

LVDOVICVS REX RVRSVS EXCITATVR AD PRŒLIVM.

II.

Hæc eo agente, Natalis Domini festiuitas rediit, eamdemque solemnitatem Pictauis, cum debito & solito honore Ludouicus Imperator celebrauit. Ibidemque morans, & quæ videbat poscebat disponens, nuntius illi aduenit, dicens Ludouicum filium suum, assumptis quibusdam Saxonibus atque Thuringis secum, Alamanniam inuasisse. Quæ res maximum incommodum ei peperit. Etenim cum iam senili ætate grauaretur, & phlegmatis abundantia, quæ hieme augmentatur vltra solitum, pulmo eius grauaretur pectusque quateretur: accessit etiam hic tristis nuntius, cuius relatu adeo effectus est amaritudine, quamuis esset penè vltra humanum modum natura mitissimus, fortitudine magnanimus, pietate et au-restimus, vt in apostema paulatim excrescens duci efficeret, & intra vitalia vicem lethale concresceret: similem tamen filium animum, dum turbari taliter post Ecclesiam Dei, populumque Christianum vexari comperit, nec fastidio cessit, nec dolori facile succubuit.

MOTVS LVDOVICI FILII IN GERMAN.

Sed postquam sanctum Quadragesimale ieiunium cum vxore & filio Carolo inchoauit, aduersus hanc tempestatem sedandam se obicere voluit. Et qui solitus erat hoc tempus Psalmorum decantatione, orationum instantia, Missarum celebratione, eleemosynarum liberalitate cum summa deuotione totum solemne reddere, ita vt vix vno aut duobus diebus propter exercitationem equitationi indulgeret: nunc propter discordiam fugandam pacemque reuocandam nullum diem habere feriatum voluit; pastoris enim boni exemplum sequens, pro vtilitate gregis sibi commissi, non refugiebat etiam proprij corporis iacturam ferre. Vnde non ambigendum est, ei redditum præmium, quod ita laborantibus se daturum promisit maximus Pater, princepsque pastorum.

III. QVADRAGES. TEMPVS QVO MODO TRANSEGI SOLITVM.

Cum maxima igitur fatigatione, impugnantibus valentiam ipsius præmissis casibus, peruenit imminente sacratissimā Paschalis solemnitate * *Aquisgrani; ibique eam cum solita deuotione celebrauit. Quā explicatā, coeptum negotium accelerauit explere. Nam Rheno transmeato, Thuringiam continuato itinere penetrauit, vbi Ludouicum morari per id tempus didicit. In qua cum eum conscientia morari non pateretur, vtpote iam patre propinquante, rebus etiam diffideret, salutem in fuga præsidio posuit. Redempto enim itinere per Sclauorum terram in propria rediit. Quo illo redeunte Imperator generalem conuentum in vrbe Vangionū, quæ nunc Vuormatia dicitur, congregari præcepit. Et quia res Ludouici taliter se habebant, Carolus autem filius eius cum matre in Aquitania versabatur: Imperator ad filium suum Lotharium in Italiam misit, iubens vt eidem placito interesset, quatenus cum eo de hac re deliberaret.*

IV. * Aquisgranum. EXPEDITIO IN LVDOVIC.

Quo in tempore defectio solis contigit tertiā die Letaniæ maioris insolito modo: in tantum enim lucis recessu tenebræ præualuerunt, vt nihil à nocturna veritate differre videretur. Stellarum namque ratus ordo ita cernebatur, vt nullum sidus lucis solaris hebetudinem pateretur, quin potius luna quæ se ei aduersam præbuerat, paulatim Orientem petendo, primum corniculatum illi lumen à parte Occidentali restitueret in morem sui, quando prima vel secunda cernitur, & sic per augmenta totam venustatem rotunditatis reciperet. Quod prodigium licet naturæ adscribatur, tamen lamentabili exitu consummatum est. Portendebatur enim per hoc maximum illud lumen mortalium, quod in domo Dei super candelabrum positum omnibus lucebat, piissimæ recordationis Imperatorem dico, maturrimè rebus humanis subtrahendū, mundumque eius discessu in tenebris tribulationū relinquendum.

V. SOLIS DELIQVIVM ANTE OBITVM LVD.

Cœpit ergo facultas tabescere & nauseanti stomacho, ad cibū potumque intendere, crebris singultibus vrgeri, singultibus quatiet ac per hoc viribus destitui. Natura enim suis deserta comitibus necesse est vt victa fatiscat. Quod cernens, iussit parari sibi habitacula æstiua atque expeditionalia in insula quadam contigua Ingulenheim ciuitati: ibique viribus desertus lectulo sese commisit. Porrò quis explicet eius pro Ecclesiæ statu sollicitudinem, vel pro eius concussione mœrorem? Quis enarrare lachrymarum flumina, quas pro acceleratione diuinæ clementiæ fundebat? Non enim se recessurum dolebat, sed quod futurū nouerat gemebat, dicens se miserum, cuius extrema clauderentur talibus * *inferijs.*

LVDOVICVS ÆGROTAT.

Aderant autem eius consolationi venerabiles Antistites, & alij serui Dei quamplurimi, inter quos erat Hethius venerabilis Treuirorū Archiepiscopus, Otgarius Moguntiæ similiter Archiepiscopus, sed & Drogo frater domini Imperatoris Metensis Episcopus, necnon sacri palatij Archicapellanus; quē quantò sibi propinquiorē nouerat, tantò ei familiarius sua omnia & semet credebat. Per eumdem quotidie confessionis munus, sacrificium spiritus contribulati, & cordis humiliati, quod Deus non despicit, offerebat. Cibus eius erat solummodò per dies quadraginta Dominicum Corpus, laudante eo iustitiam Dei & dicente: Iustus es Domine: et quia Quadragesimæ tempus non ieiunans exegi, saltem coactus idem ieiunium tibi exsoluam.

* miserijs VI. LVDOVICVS QVOTIDIE PECCATA CONFESSVS COMMVNICAT.

Iussit autem venerabili fratri suo Drogoni, vt ministros cameræ suæ ante se venire faceret, & rem familiarem, quæ constabat ex ornamentis regalibus, scilicet coronis & armis vasis, libris, sacerdotalibusque vestibus per singula scribi iuberet. Cui prout sibi visum fuit, quid Ecclesijs, quid pauperibus, postremo quid filijs elargiri deberet, edixerat, Lothario & Carolo scilicet. Et Lothario

DISTRIBVIT THESAVRVM LVDOVICVS.

quidem